

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izven nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Sprejem „Grofa Zeppelina“ v Ameriki

(Po letu, ki je trajal nad 94 ur, je „Grof Zeppelin“ pristal v Lakehurstu — Zrakoplov bo startal v sredo k povratku v Evropo)

— Newyork, 5. avgusta. Ameriška javnost je posvetila drugemu letu zrakoplovne ladje »Grof Zeppelin« še večjo pozornost kakor prvemu. Vzrok te posebne pozornosti je bil v tem, ker se je nedavni poskus zrakoplova, preleteti Atlantski ocean, ponesrečil zaradi poškodb na motorjih. Američani so z velikim interesom pričakovali izid sedanega poleta tudi zaradi nedavno postavljenega novega hitrostnega rekorda nemškega veleparnika »Bremena«, ki si je priboril takozvani modri trak.

Vsi večji ameriški listi so izdajali skoro steherno uro posebne brzojavke, v katerih so z znano ameriško brzino priobčevali dolga poročila o trenutnem stanju poleta na podlagi direktnih vesti, ki so jih prejeli brezlično od svojih poročevalcev, nahaajajočih se na krovu zrakoplova.

Dočim so v soboto zvečer in v nedeljo zjutraj listi napovedovali, da bo letel zrakoplov nad Newyorkom že okoli poldneva po evropskem času, se je izkazalo pozneje, da so bile te napovedi preuranjene.

Zrakoplov, ki je letel do Azorov s povprečno brzino 130 km ter je imel na poti najlepše vreme, je naletel okoli poldneva srednjeevropskega časa kakih 300 km od ameriške obale na neugodno vreme ter je moral obiti ognjišče male lokalne depresije med 40° in 35° severne širine in 70 do 75 zapadne dolžine. Zaradi močnega vetra, ki je pihal v kratkih jakih sunkih, je moral zrakoplov znižati svojo brzino ter se ponovno dvigati in spuščati, da se izogne najmočnejšim strujam vetrov. Ob 3. popoldne je poslal zrakoplov poročila, da je oddaljen približno 260 km od rtiča Henry in da je opazil svetilnik v zalivu Chesapeake. Od tu je plul naravnost proti obali in hotel leteti v Washington, kot je bilo prvotno določeno. Zaradi lokalnih neviht med Washingtonom in Richmondom, je zrakoplov opustil to namero, se obrnil skoraj pravokotno v severno smer ter pričel leteti ob ameriški obali proti Filadelfiji. To svojo smer je nato obdržal ter letel naravnost proti Newyorku.

Navzlic vihnemu vremenu na nekaterih delih poleta je zrakoplov krepko nadaljeval pot in se preril skozi vse težave. Razpoloženje med posad-

ko in potniki je bilo kar najboljšo ter so od časa do časa prihajale brzojavke, ki so pričale, da se nahaja posadka v najboljšem razpoloženju. Vetrovi so sicer zrakoplov precej močno pretresali, vendar pa so delovali vsi motorji brezhibno, kakor tudi vsa krmlja.

Nekaj minut pred 6. zvečer srednjeevropskega časa se je pokazal nad Newyorkom visoko v zraku prihajajoči zrakoplov, ki ga je opazovala ogromna množica ljudi, zbranih po cestah. Na mnogih prometnih cestah je zastal ves promet ter je policija le s težavo vzdržala red. Po krožnem letu nad Newyorkom je zrakoplov močno odbrnel proti Lakehurstu.

— Lakehurst, 5. avgusta. Ob 6.45 so zapazili mornariški opazovalci s svojimi izbornimi daljnogledi daleč na obzorju konture prihajajočega zračnega kolosa. Njegov prihod so opazili kmalu potem tudi silne množice ljudi, ki so se zbrale na letališču iz vseh delov vzhodnoameriških držav. Vest, da prihaja zrakoplov, se je razširila preko ogromnega letališča z vsa naglico. V hipu se je uprla na deset tisoče parov oči proti jugu, kjer je z vsakim trenutkom postajal vidnejši prihajajoči zrakoplov. Množica je izbruhnila v viharne ovacije, kakršne so mogoče le v Ameriki. Ljudje so pričeli vzklikati, mahati s klobuki, površniki in palicami. V hipu je nastal naval množice proti policijskim kordonom tako silen, da ga le ti niso mogli pri najboljši volji vzdržati. Na več krajih so navdušeni gledalci predrli kordon ter se vsuli na prostrano letališče, kjer so stali pripravljeni vojaški ameriške mornarice, da bi zgrabili vrvi pristajajočega zrakoplova. Le z največjo težavo se je posrečilo policiji, pojačeni z oddelki narodne garde in bataljoni ameriške mornarice, vzpostaviti red in izprazniti letališče.

Točno ob 7.08 je zrakoplov priplul nad letališče. Oddal pa je brezlično brzojavko, da še ne misli takoj pristati in da bo še nekoliko časa krožil nad Newyorkom, ker hoče počakati na znižanje zračne temperature, da bi pri pristajanju ne izgubil preveč plina. Po tem poročilu se je zrakoplov zopet dvignil ter odplul proti New Yorku, kjer je nato krožil dalje časa. Proti 22. uri ameriškega časa se je vrnil na letališče in vrzel ob 22.17 vrvi, ki so jih takoj zgrabili pripravljeni mornari ter pričeli izvrševati manipulacije pristajanja, ki je bilo izvršeno ob 22.30.

Po pristanku je pozdravil kapetana dr. Eckenerja zastopnik amer. mornariškega ministrstva in načelnik oddelka za avijatiko ter mu čestital k uspelemu letu v imenu vlade Zedinjenih držav. Pri izkrcanju so bili posadka in potniki zrakoplova najboljšo razpoloženi ter so vsi enodušno hvalili lepoto poleta ter skrbno vodstvo kapet. Eckenerja. Pri pozdravnih govorih so bili navzoči vsi potniki in posadka, izvenšji nesrečnega zastopnika, ki ga niso mogli iztakniti ameriški reporterji pri vsej svoji spretnosti.

V kratkem razgovoru, ki ga je imel kapetan Eckener z novinarji, je izjavil, da je z uspehom svojega poleta, ki je trajal 94 ur in 50 minut, zadovoljen in da se je moral zrakoplov ponovno boriti z manjšimi lokalnimi nevihtami. Zrakoplov bo nastopil svojo pot za povratek v Evropo po dosedanjih dispozicijah najbrže v sredo ponoči. Za ta polet se je prijavilo že dokaj potnikov. Še večje pa je število pošte, ki jo bo vozil zrakoplov na svojem povratku v Evropo. Dosedaj je v Lakehurstskem poštnem uradu nakopičenih že nad 800 kg pošte, prihajajo pa še vedno nove pošiljke, tako, da bo znašala teža poslanih pošilk najbrže preko tisoč kg.

— Lakehurst, 5. avgusta. Ob prihodu zrakoplova »Grof Zeppelin« so bile položene na letališču 3 m velike belo pobarvane številke iz leša, ki so naznanjevale zrakoplovu stanje zračnega tlaka, zračno temperaturo in stanje vetrov. Po letališču so bili montirani tudi veliki mikrofoni, s katerimi je poveljstvo letališča od časa do časa obveščalo desetstično glavo množico o stanju poleta od Barnegata do Lakehursta. Po tej progi je vozil zrakoplov z brzino 60 km na uro, ker se je moral boriti z močnimi protivetovi.

Zrakoplov je spremljal na njegovem poletu ob ameriški obali tudi neki aeroplan ameriške mornarice, ki je bil opremljen z radiofonsko oddajno postajo. To letalo je stopilo takoj v zvezo z zrakoplovom ter nato radiofonsko obveščalo brezlično postajo v Chatheamu o položaju na zrakoplovu. Njegova poročila je chatheamska postaja takoj oddajala vsem ameriškim listom.

Izseljeniška konferenca v Splitu

Nova organizacija skrbstva za izseljence. — Osnovanje posebnih komisarijotov v vseh večjih izseljeniških naselbinah. — Izpopolnitev zvez med izseljenci in domovino.

— Split, 5. avgusta. Danes se je pričela tu velika konferenca, ki jo je sklical minister socialne politike dr. Drinković in na kateri se bo razpravljalo o vseh naših izseljeniških vprašanih. Pokazala se je namreč potreba radikalne reorganizacije skrbstva za izseljenike, ki je važen problem našega naroda. Potrebno bi predvsem bilo, da bi vsi službeni predstavniki naše države v krajih, kjer žive naši izseljenci, zlasti pa Zedinjenih državah severne Amerike, v Kanadi, v južni Ameriki in drugod, vzdrževali čim tesnejše zveze z našimi izseljeniški kolonijami ter o vseh njihovih razmerah stalno obveščali ne samo naše zunanje ministrstvo, temveč tudi ministrstvo socialne politike, ki ima predvsem skrbeti za položaj naših izseljencev ter za njihove zveze z domovino. Sprožen je bil predlog, naj se v vseh važnejših središčih naša izseljencev osnujejo posebni komisarijati, ki bi skrbeli za naše izseljence v dotičnih krajih. Po mnenju naših izseljeniških krogov, naj bi načelovale tem komisarijatom osebe, ki bi uživale popolno zaupanje tako izseljencev kakor tudi merodajnih činiteljev. Izseljeniški komisarij, ki so se že sedaj v Kanadi, Zedinjenih državah in v južni Ameriki, naj bi bili imeno-

vani od ministrstva socialne politike ter naj bi jih krajevni komisariji stalno obveščali o razmerah naša posameznih kolonij, o socialnem življenju naših izseljencev, njihovem gospodarskem položaju itd. Z vzdrževanjem čim tesnejših zvez med izseljenci in našimi zastopniki naj bi se preprečilo raznarodovanje naših izseljencev ter njihovo amerikaniziranje, kar bi ne bilo samo v korist izseljencev, temveč tudi naše države same, zlasti v gospodarskem oziru. Predvsem se naglašja potreba, da se našim izseljencem v večji meri zavarujejo od strani države njihove vloge pri domačih bankah v domovini, ker je med njimi v znatni meri trpel ugled naših domačih denarnih zavodov zaradi polomov mnogih bank. Smatra se, da bi moglo ministrstvo socialne politike zadovoljiti tožadnim željam naših izseljencev tudi zakonskim potom. Brez dvoma bi taka reforma zelo dobro učinkovala med našimi izseljenci ter znatno okrepila zveze med njimi in domovino. Konferenca v Splitu, ki se jo udeležujejo vsi interesirani činitelji, bo v tem oziru velikega pomena, ker bo popolnoma razčistila poleg omenjenih tudi vsa druga pereča vprašanja, ki se tičejo naših izseljencev.

Katastrofa izletniškega parnika pri Ostendu

Pri Ostende sta zadela skupaj dva parnika, pri čemer je izgubilo večje število potnikov pot opljenega parnika življenje. — Točno število žrtev ni znano, domnevajo pa, da se je smrtno ponesrečilo do 100 oseb.

— Bruselj, 5. avgusta. V pristanišču Ostende se je pripetila težka nesreča. Dva izletniška parnika sta zadela skupaj, pri čemer se je eden prekal na dvoje in je izgubilo življenje večje število ljudi. Točno število žrtev ni znano.

O nesreči se doznajajo naslednje podrobnosti: Parnik »Knocke«, ki je plul iz Ostende, je zadela skupaj z drugim izletniškim parnikom. Poškodovani parnik se je takoj potopil in se je rešilo le malo ljudi. Nesreča se je pripetila komaj 30 m daleč od obale in čeprav so takoj mnogi prihiteli s čolni na pomoč, so vendar došli prepozno. Dosele so potegnili iz morja 9 trupel, med njimi 6 žensk in 2 otroka, 21 ranjencev so prepelali v bolnico v Ostende. Natančno število pogrešanih ni znano. Domnevajo pa, da se je ponesrečilo 50 do 100 oseb. Kapitana potopljenega parnika so rešili, dočim je kapitan parnika »Knocke«, ki je nesrečo zakrivil z napačnim manevriranjem, pobegnil. Nesrečo je z obale opazovalo nebroj ljudi, ki so bili priča obupnih prizorov.

Ureditev našega prometa na Reki

Uporaba bazena Thaan de Revel. — Konferenca s predstavniki Italije o končni ureditvi blagovnega prometa med obema državama.

— Sušak, 5. avgusta. Na Sušaku je včeraj prispela delegacija prometnega ministrstva, ki bo na mestu proučila vprašanje, ali naj ministrstvo prometa odstopi neke svoje parcele občin na Sušaku za gradnjo nove tržnice in drugih občinskih poslopij. Za prihodnje dni pa se pričakuje na Sušaku prihod delgacije, ki bo skupno z italijanskimi zastopniki določila mo-

dalitete o uporabi pristanišča Thaan de Revel na Reki, ki nam pritiče po netunskih in rimskih konvencijah.

— Beograd, 4. avgusta. Med našo državo in Italijo se je vršilo že več skupnih konferenc, na katerih so bile sprejete razne izpremembe in dopolnitve glede prevoza blaga, kvalifikacije blaga ter glede carinskih postavk, ki so že stopile v veljavo.

Velike vojaške vaje na Češkoslovaškem

— Praga, 5. avgusta. Dne 26. avgusta se prične na Moravskem veliki češkoslovaški manevri, ki jim bo prisostoval tudi predsednik republike Masaryk, nadalje šef jugoslovenskega štaba Milanović, francoski maršal Petain, šef rumunskega generalnega štaba Samsonovici, več drugih uglednih vojaških strokovnjakov iz Češkoslovaške ter večje število senatorjev in poslancev. Sedež generalnega štaba bo v Kromerizu. Manevri bodo končani 30. avgusta.

Prazna ameriška senzacija

— Newyork, 5. avgusta. Newyorški časopisi priobčujejo dalje brzojavke z zelo fantastično vsebino o pri nas komaj registriranem napadu na avtomobil kneginje Windschgrätz, ki se je zgodil pred nekaj dnevi v bližini Litije. Poročila so prikrojena prav po okusu ameriških filmov ter je v njih govora o banditskem napadu, pri katerem je kneginja komaj ušla smrti. Poročila slonijo očividno na brezlični brzojavki nes-

yorske brezlične radiooddajne postaje, ki je smatrala, da je ta neznaten napad tako važen, da ga je treba objaviti po vsej Ameriki, dočim sicer ne posveča drugače važnim dogodkom Jugoslavije prav nobene pozornosti.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 22.825, Berlin 13.56 — 13.59 (13.575), Bruselj 7.9205, Budimpešta 9.94, Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9), Dunaj 8.0274, London 276.03 — 276.83 (276.43), Newyork 56.85, Pariz 223.18, Praga 168.24 — 169.06 (168.66), Trst 296.75 — 298.75 (297.75).

Effekti: Celjska 170 d., Ljubljanska kreditna 123 d., Praštediona 850 d., Kreditni 170 d., Vevče 130 d., Ruše 275 — 285, Stavbna 50 d., Šešir 105 d.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: London 25.22 — 25, Newyork 519.70, Pariz 20.36 — 25, Milan 27.18, Madrid 76.05, Berlin 128.86, Dunaj 73.23, Beograd 9.1275, Praga 15.38, Bukarešta 3.08, Budimpešta 90.65, Sofija 2.25

Macdonaldovi mirovni načrti

Splošna razorožitev se mora izvesti z zmanjšanjem količine orožja in municije.

— Washington, 5. avgusta. »Evening Post« je objavila razgovor s predsednikom angleške vlade Macdonaldom, ki je izjavil, da smatra za svojo največjo nalogo onemogočiti v bodočnosti vojne. Prvi korak je že storjen in ves svet misli na trajen mir. Za omejitve vojne je potrebno pravo in stvarno razoroževanje. V svrhu razorožitve se mora zmanjšati število ladij, prav tako pa tudi omejiti število vojaških novincev, ki se vpoklicujejo vsako leto. Na podlagi sporazuma o pravi in stvarni razorožitvi se

morajo zmanjšati vse vojne sile, včevši tudi rezerve in čas vžebanja rekrutov. Mora se zmanjšati količina orožja in municije, ki jo imajo vse države pripravljene za slučaj vojne. Vsekakor se mora zmanjšati tudi število topov težkega kalibra, tankov in vojni letal. Treba je preprečiti uporabo strupenih plinov in bacilov v slučaju vojne, zmanjšati proračune za oboroževanje in ustvariti nacionalno in internacionalno kontrolo za konstrukcijo in transport vojnega materiala.

Kralj posetil kliniko prof Ignjatovskega

— Beograd, 5. avgusta. Včeraj popoldne je nenadoma došel v novo kliniko prof. Ignjatovskega kralj v spremstvu dvornega maršala. V kliniki je ostal nad eno uro ter si je ogledal posamezne njene prostore in se razgovarjal z mnogimi bolniki. Nova klinika je veljala 22 milijonov Din.

Povratek dr. Korošca v Beograd

— Beograd, 5. avgusta. Prometni minister dr. Korošec, ki se je mudil 20 dni v Vrnjački Banji, se je vrnil v Beograd. Pričakuje se, da bo v najkrajšem času odpotoval na Bled.

— Beograd, 5. avgusta. Predsednik grške republike je odlikoval prometnega ministra dr. Korošca z redom sv. križa I. stopnje.

Burov pri kralju Borisu

— Sofija, 5. avgusta. »Utro« poroča iz Varne, da je snoči kralj Boris sprejel v Eksinogradu zunanjega ministra Burova. V avdijenci, ki je trajala dve in pol uri, je Burov poročal kralju Borisu o uspehu svojih konferenc v inozemstvu in o sedanjih odnošajih Bolgarske z Jugoslavijo v zvezi z notami, ki so bile v zadnjem času izmenjane med obema vladama.

— Beograd, 5. avgusta. Odgovor bolgarske vlade na našo noto zaradi bolgarskega zakona o amnestiji, ki ga je poslal naš sofijski poslanik Nešić, je naše zunanje ministrstvo prejelo včeraj.

Koruncijska afera med italijanskimi fašisti

Spor med bivšim tajnikom fašistične stranke in milanskim županom. — Mussolini pozval milanskega župana k ostavki.

— Rim, 5. avgusta. Poročali smo že o sporu med bivšim tajnikom fašistične stranke Farinaccijem in milanskim županom Bellonijem, ki mu je očital Farinacci korupcijo. Spor je vzbudil v italijanski javnosti veliko pozornost, ker je razkril ozadje mnogih sicer neznanih fašističnih gospodarskih transakcij. V zadevo je posegel tudi sam ministrski predsednik Mussolini, ki je imenoval posebno preiskovalno komisijo, da preišče vso afero.

Komisija je pregledala ves material in ugotovila sledeče: Očitki Farinaccija, da je Belloni nepravilno porabil ameriško dolarško posojilo Milano in se pri tem tudi sam »koristil, ne odgovarjajo resnici. Pač pa je treba grajati postopanje župana Bellonija, ki je član različnih upravnih svetov, trgovskih in industrijskih združenj, katerih interesi se ne skladajo z interesi predstavnika milanskega mesta. Kot upravniki svetovnih teh

držub je prišel Belloni v položaj, da je pričel izrabljati to svojo funkcijo v svrhu podpiranja svojih trgovskih prijateljev.

Poročilo preiskovalne komisije je bilo predloženo tudi predsedniku Mussoliniju, ki je ugotovil, da so bile v bistvu obtožbe bivšega tajnika Farinaccija utemeljene. Sočasno je pozval tudi vodstvo stranke, naj pozove Bellonija, da »poda ostavko na mesto milanskega župana ter mu prepove v bodoče vsako delovanje v stranki.

Ogromni roji mravelj v Berlinu

— Berlin, 5. avgusta. Včeraj popoldne so se pojavili v zahodnih in južnih delih Berlina ogromni roji mravelj, ki jih je bilo po nekaterih ulicah vse črno. Ponekod se jih ljudje niti braniti niso mogli ter so morali priti na pomoč ognjegasci, da so posamezne ceste očistili z vodo.

Ljubljanski župan dr. Puc 50 letnik

Ljubljanski župan ni mož, ki bi si slisal rad izlepiti besede, kadar se govori o njegovi osebi, ni mož, ki bi prenesel laskanje in pompozno povzdigovanje svojega dela. Ljubljanski župan je skromen na pram samemu sebi, kot je velik in poln razuma v svojem javnem udeleževanju.

Ne bo mu prav, da posvečamo pozornost njegovi petdesetletni rojstni, katero praznuje jutri. Toda opravičimo nam, da se ga vendarle spomnimo, da nekoliko več govorimo o njegovi osebi in da ne preide mo tiho preko dne, ki je zanj mejnik v življenju in ki kline v spomin dobo, polno njegovega dela in bojev za pravice našega naroda.

Doktor Dinko Puc je bil rojen 6. avgusta 1879. v Ljubljani. Oče mu je bil sluga okrajnega glavarstva. Družina je bila številna, tako da je Dinko že v zgodnji mladosti okusil vse brskosti in pomanjkanje proletarskega otroka. Navezan sam nase, na svojo pridnost, talent in vztrajnost je prebrodil težave študentskega življenja. Od pete šole do mature se je sam vzdrževal z instrukcijami in z zaslužkom kot stenograf v odvetniški pisarni. Navzlic pridnemu študiju in trdi borbi za vsakdanji obstanek, je našel časa dovolj, da se je zanimal za vsa gospodarska, politična in kulturna vprašanja tedanje dobe. Dr. Puc je bil član znane literarne »Zadruga«, iz katere so izšli najboljši duhovni slovenskega naroda, kot Cankar, Kette, Župančič in drugi. Kot osmošolec je priobčil več novel v knjigi »Na razstanku«.

Prisla so visokošolska leta. Dinko Puc je študiral jun v Gradcu in na Dunaju, kjer je tudi promoviral. Odločilno je vplival s svojo osebnostjo na miselnost takratne

mladine. Niso ga premotile vabe nasprotnikov, ostal je zvest svojim naprednim načelom in spopolnjeval je svoje znanje v vseh smereh, da bi tembolj lahko enkrat koristil ljudstvu, iz katerega je izšel in za katerega je živel.

Slučajno ga je zanesla pot po končnih juridičnih študijah v Gorico, kjer je po koncipijentski praksi otvoril lastno pisarno. To ni bila navadna odvetniška pisarna, ampak v pravem pomenu delavnica za kulturne in politične akcije med goriskim ljudstvom. V njegovi pisarni se je nahajala Zveza narodnih društev, ki je s svojim velikim kulturnim delom vsposobila Slovence za uspešni boj proti navali italijanske in germanske ekspanzivnosti. Z obudovanjem so gledali Slovenci napredek Gorike in samozvestne politične nastope slovenskih mož, ki so preko zaprek izvojevali zmage za zmagami.

Ob izbruhu vojne med Italijo in Avstrijo je bil dr. Puc med prvimi aretiranih. Naprti so mu veleizdajniški proces na podlagi naročene ovadbe. S težavo je takrat ušel dr. Puc obsodbi; zaslišane priče so ga s svojim opreznim nastopom rešile smrti. Vso vojno je preživel dr. Puc kot vojak. Njegova pisarna je bila uničena in izgubil je vse, kar si je tekom let pridobil.

Po prevratu se je dr. Puc vrnil v Ljubljano, kjer je znova otvoril odvetniško pisarno in znova pričel z narodno - obrambnim delom v času, ki je bil odločilne važnosti za Slovence, v času, ko so se določevali meje naši novi državi. V brošurah »Gorica«, »Trst je branil naše pravice do Primorja in je bil v Narodnem predstavništvu najboljši govornik in zagovornik našega ljudstva.

V jeseni leta 1923 je bil dr. Puc predsednik gerentskega sveta mestne občine Ljubljanske. Skoraj dve leti je zavzemal odgovorno mesto načelnika Ljubljane in je v tem času z vestnim in smotrenim gospodarstvom dvignil svoje rodno mesto do napredka, katerega Ljubljana že dolgo prej ni bila deležna.

29. novembra 1927 je bil izvoljen ljubljanski županom, katerega funkcije je prevzel 28. januar 1928. Ta zadnja doba njegovega udeleževanja je še vsa sveža pred nami.

Vidimo ga pri delu in ustvarjanju in vsi ljubljanski občani smo prepričani, da si Ljubljana boljše župana želeli ne bi mogla. Pravi ljudski župan je dr. Dinko Puc, župan, ki je dobro poučen o potrebah mesta, ki ima največji smisel za komunalno politiko, ki ima tudi energije dovolj, da udeleži najsmelejša načrta.

Veliko ljubezen, spoštovanja in zaupanja je deležen ljubljanski župan s strani svojih občanov. V svoja srca so vklepili ljubljanci ime spoje župana in nikogar ni, ki bi iskreno ne želel, da ostane dr. Dinko Puc na svojem mestu še dolgo leta. Vsa Ljubljana prinaša tople čestitke svojemu županu ob njegovi petdesetletnici, z edino željo, da bi nam ostal še dolgo tako čil in zdrav, kot je nam bil dosedaj.

Nagel razvoj avtobusnega prometa

Avtobus kot moderno prometno sredstvo se je pojavil v Ljubljani razmeroma pozno. — Avtobusni promet močno ovira mestna mitnina.

Ljubljana, 5. avgusta

Avtobusov pri nas pred vojno, pa tudi prva leta po vojni nismo poznali, vsaj ne kot važno prometno sredstvo, ki je bilo razširjeno drugod že dolga leta. V vseh večjih mestih je poleg tramvaja tudi avtobus glavno prometno sredstvo. Kakor za vsem, je Ljubljana tudi v tem pogledu nekako zaostala in tako se je zgodilo, da smo dobili

prvi avtobus šele l. 1924

Mislimo seveda avtobus, ki je služil kot prometno sredstvo. Vozil je na progi Ljubljana-Store. Uvedel ga je pa avtobusni podjetnik g. Magister, ki je bil torej prvi slovenski podjetnik te vrste.

Prvi avtobus je vozil samo 4 leta. Hitro se je obrabil in ljudje so ga kmalu proglasili za »staro škaflo«.

L. 1928. se je pa začel avtobusni promet prav za prav razvijati. Ljudje so dobili zaupanje v avtomobile in so se jih začeli posluževati v vedno večjem številu. To leto je bila otvorena prva avtobusna proga Ljubljana-St. Vid.

Progo je otvoril g. Magister, ki ima sedaj 6 avtobusov na razpolago, sedmega najnovejšega moderne konstrukcije pa dobi tekom tega meseca.

V Ljubljani je 14 avtobusnih podjetnikov

Prvi avtobusni podjetnik g. Magister pa ni ostal osamljen. Avtobusna podjetja so rasla kakor gobe po dežju in danes jih je v Ljubljani že 14. Z avtobusnim prometom je začela tudi Mestna maloželjska družba. Otvorila je progo Ljubljana-Crnuče.

Vsa avtobusna podjetja so včlanjena v Zadrugi avtobusnih podjetnikov za ljubljansko oblast s sedežem v Ljubljani. V nio se doslej vpisalo 47 avtobusnih podjetnikov, tako da je v ljubljanski oblasti

47 podjetnikov s 152 avtobusi kar je vsekakor lepo število, če pomislimo, da v Ljubljani sami nismo imeli avtobusov, na delu pa jih je bilo v prometu razmeroma malo.

Avtotigovec

Središče Ljubljane, prostor pred Figovcem, kjer se križata državni cesti, Dunaj-

ska in Gosposvetska, so si avtobusni podjetniki izbrali za izhodišče vsega avtobusnega prometa v okolico. Iz Figovca je zato nastal Avtofigovec.

Od ranega jutra do poznega večera je tu vrvenje in drdranje, kakršnega ni celo pred glavno pošto. Avtobusi prihajajo in odhajajo neprestano. Ljudje čakajo na ta ali oni voz in na srečo je prav pred nosom Figovca, kjer si lahko gase željo in kjer lažje čakajo. Če pa kdo zamudi ob četrtinki prvi voz, pa čaka na drugega ali tretjega, saj vozijo vsake pol ure. Je vse tako urejeno, da so vsi zadovoljni, avtobusi, ljudje in Figovec.

Hud konkurenčni boj

Pa ne mislite, ljudje božji, da je pred Avtofigovcem vse tako v redu kakor izgleda.

Vprašajte samo kakega šoferja, pa vam bo povedal o hudem konkurenčnem boju, pa ne morda med avtopodjetniki samimi, temveč med njimi in mestom.

Tisto presneto kopalnico v Mednem, zaradi katerega so se mestni očetje že toliko razburjali, je baje vsega krivo.

Da 3. junija so avtobusi pred Figovcem v miru prevažali ljubljance in okoličane. Od tega dne naprej pa so začeli voziti mestni avtobusi kopalce v Medno. V Medno pa vozijo tudi avtobusi podjetja Magister in tako je nastala zdražba.

Mitnina ubija avtobusni promet

O mitnini smo že pisali v članku, kjer smo našli ovire razvoja avtomobilizma pri nas. Vsak avto, ki prevozi mestno užitniško mejo, mora plačati 10 Din mitnine. Nekateri avtolastniki imajo mitnino pavšalirano. Tako so imeli tudi avtobusi mitnino pavšalirano. Hud udarec za naše avtopodjetnike pa je odredba mestne občine, s katero je od 1. t. m. pavšaliranje mitnine odpravljeno. Avtopodjetnik, ki vzdržuje promet s 6 avtobusi, mora dnevno plačati nad 500 Din mitnine, torej nad 15.000 Din mesečno. To so horendne vsote, ki razvoju avtobusnega prometa pri nas gotovo niso v korist. Zato ni čuda, da so se lastniki avtobusov pritožili pri velikem županu in da nameravajo poslati deputacijo celo v Beograd. Med mestno občino, ki hoče avtobusni promet koncentrirati v komunalnih ro-

kah, in lastniki avtobusov, ki so vložili v svoja podjetja mnogo denarja, je nastal spor, za katerega se zanima tudi javnost. Mi se v ta spor ne bomo vmešavali, ker smo mnenja, da naj ga rešita prizadeti stranki sami, pač pa poudarjamo, da ga je treba rešiti tako, da privatni podjetniki ne bodo oškodovani in da potujoče občinstvo pri tem ne bo trpelo. Javnost želi, da se spor med mestno občino in privatnimi podjetniki čim prej obojestransko zadovoljivo reši, na drugi strani ima pa tudi pravico zahtevati, da ostane avtobusni promet vsaj neokrnjen, ali pa da se po možnosti še poveča in da se cene ne zvišajo.

Ljubljana je ponoči dobro zastražena

Dva privatna zavoda za straženje in zaklepanje, ki vestno opravljata odgovorno delo. — V zastraženi hiši se čuti človek varnega.

Ljubljana, 5. avgusta

Ponoči, če prideš iz kavarne, srečaš tu pa tam možakarja v posebni uniformi, ki tiptle po izlozkih in oknih, odklepa veže in jih zaklepa. V Šelenburgovi ulici ga srečaš okoli 11. gotovo s psom ovčarjem, ki spremlja nočnega stražnika zvesto povsod.

To so torej stražniki ali čuvaji ljubljanskih zavodov za straženje in zaklepanje, »ponočnjaki«, kajti svoj odgovorni posel opravljajo ponoči; so kakor večje, ki prifrfojalo iz lukenj, ko zažare po mestu obločnice.

Dva zavoda za straženje in zaklepanje

Zavod g. Sajovica, ki je bil prvi v Ljubljani, obstoja že dolgo, dočim je bil drugi, ki ga vodi g. Počkal in Legat, ustanovljen šele l. 1923.

Zavoda sta zasebna in imata od oblasti posebno dovoljenje in koncesijo za izvrševanje tako odgovornega dela kakor je nočno straženje.

V večjih inozemskih mestih obstajajo sičnji zavodi že najmanj 50 let. Na Dunaju jih je n. pr. okoli 30. Večinoma so porazdeljeni po okrajih, vsak okraj ima svojega.

Za Ljubljano zadoščata dva, kajti varnost je v Ljubljani v primeri z drugimi mesti velika. Večji vplomi so v mestu redki, kajti za nočno varnost meščanov in njih imetja skrbi zadostno naša policija. Pa tudi čuvaji zavodov za straženje in zaklepanje niso odveč, temveč izpopolnjujejo varnostno službo policije.

Naloga čuvajev zavodov je predvsem nočno straženje privatne lastnine. Skladišča, trgovine, pa tudi zasebna stanovanja, v katerih so vrednosti, niso nikoli varna pred

vlomilci in tatovi

ki jim tudi policija ne more biti vedno za petami.

Dobro se bo pa 'at premislil, preden se bo odločil za vlom v hišo, na kateri vidi tablico z napisom: »Zastraženo«. V taki hiši ga namreč čuvaj lahko zaloti ob vsakem času, tudi tedaj, ko vlomilec ve, da stoji policaj na tem ali onem vogalu v bližini.

Nevarnost vode in požara

Če je hišnica ali hišnik malo površen in ne opazi, preden leže spat, da je vodovod v veži odprt, se lahko ponoči pripeti nesreča, da voda zalije stanovanja in naredi škodo na ta ali oni način. Vodna nevarnost je včasih tako huda, kakor požar. Čuvaj, ki obhodi svoj rajon ponoči najmanj trikrat, bo opazil nevarnost in jo preprečil.

Mnogokrat se zgodi, da puste služkinje pepel z žerjavico na hodniku v lesenem zaboju, ki se ponoči vname. Nastane požar, ki postane lahko katastrofalen. Čuvaj ogenj lahko pravočasno pogasi ali pokliče pomoč.

Nenadne nesreče

Čuvaji stražijo v skraženje izročene obtekle poleti od 9.30 do 4. jutraj, pozimi pa od 9. do 5. ure. V času torej, ko vse spi, so meščani in njih lastnina pod njihovim nadzorstvom.

V tem času se pripeti največ nenadnih nesreč. So ljudje, ki stanujejo sami v stanovanju. Če nenadoma zbole ali če se jim kaj pripeti in kličejo na pomoč, jih bo slišal čuvaj in jim prihitel na pomoč.

Zunanje straženje

Vsak stražnik ima svoj okraj, ki ga straži. Stražnike pa nadzorujejo kontrolorji in kontrolni stražniki.

Je pa dvoje vrst straženja, zunanje in notranje. Pri zunanjem straženju čuvaj nadzoruje neprestano ves stražni čas pri vsakem obhodu od zunaj. V kolikor mu je s ceste ali vrta mogoče, se prepriča, če so vrata zaprta, če so izlozbe in okna zaprta, da ne teče voda v vodovodu, da ni nevarnosti požara in da ne gori po nepotrebnem kaka luč. Elektrike prihranijo gospodarjem čuvaji sploh velika. Sieherni večer se zgodi, da pozabi hišnik ali stanovalec za seboj ugasniti luč, ko pride ponoči domov.

Po potrebi stražnik ukrene primerno in neustreznosti odpravi ali na željo zbuži naročnika oziroma hišnika ali služkinjo.

O vsakem nedostatku je pa naročnik naslednji dan vsekakor obveščen.

Notranje straženje

Pri večjih hišah, trgovinah in skladiščih pa samo zunanje straženje ne zadostuje, tu je treba notranje redno in po večkrat nadzorovati. Stražnik dobti ključ glavnih in stranskih vrat, da ima dostop do vseh prostorov, ki naj bi bili nadzorovani. Notranje straženje je zlasti potrebno v tovarnah, novih stavbah, zalozah itd.

Človek bi mislil, da je straženje nepotrebno, če imamo psa-čuvaja, kar pa ni res, kajti pes-čuvaj se na mimoidoče ljudi navadi in ga lahko naredimo neškodljivega s strupom itd. Pes tudi ne more pomagati, če tli ogenj v hiši itd.

41 avtobusnih prog

Iz Ljubljane vodi v bližnjo in daljno okolico 41 avtobusnih prog. V 5 letih se je število prog iz Ljubljane torej povečalo za nič manj kakor 40.

Glavne proge so iz Ljubljane v Dobrno, Dolško, Rožno dolino, Polhov Gradec, Jezico, Smartno (preko St. Vida, ki je najbolj prometna proga), Medvode, Kašelj, Ig, Grosuplje, Velike Lašče, Kranj, Skofjo Loko, Žiri, Vrhniko, Rakek, Komendo, Mengeš, Vransko, Lukovico, Podutik (preko Šiške in Dravlj), Vodice, Cerklje in v Trzin.

Med večerjo je ravnatelj zavoda strogovoril o cilju in pomenu zavoda, s kmetijskim svetnik inž. Zidanšek o uspehih zavoda in o delovanju kmetijskih, zlasti živilovinskih organizacij v okolici. G. Mastnak je napil gostom v imenu št. Jurjeva, E. Drolenik pa je v imenu celega zavoda pozdravil južne brate in jim želel mnogo uspehov pri povzdigi kmetijstva in prosvete sploh v južnih krajih. Golenci zavoda so gostom na čast zapeli par lepih slovenskih pesmi. Naslednji dan jutraj so se goste na okrašenih vozovih peljali nazaj na Grobelno in od tam z vlakom v Maribor.

Večina hiš zastraženih

V Ljubljani je večina hiš in vil zastraženih. So ljudje, ki sploh nečesto stanovati v hišah, ki niso zastražene. Gotovo je v taki hiši občutek varnosti in sigurnosti večji. Nočni čuvaji vsak nedostatek takoj odpravijo.

Razen hiš je zavarovanih tudi precej gostiln, trgovin in kavarn.

Sicer so vsa ta podjetja tudi zavarovana proti nevarnosti požara, vloga tatvine itd., toda vse te nadloge je bolje preprečiti z nočno stražo, kajti zavarovalnina je navadno vedno manjša, kakor je nastala škoda.

Straženje se vrši lahko tudi podnevi. Večje trgovine, kavarne in gostilne ter hoteli morajo biti nadzorovani neprestano.

Stražniki zavodov nadzorujejo tudi tovarniške čuvaje, ki so včasih nezanesljivi, zaspe, puste odprte vodovode, plinovne svetilke in nezadostno nadzorujejo parne kotle itd. Kontrolne ure vedno ne zadoščajo, najboljša je pa čista kontrola.

Prvi godbeni dom v Sloveniji

Domžale, 5. avgusta.

Idilčni trg Domžale je bil včeraj pozorišče redkega slavlja. Na slovesen način in ob sodelovanju številnih društev, organizacij in godb iz raznih krajev Slovenije, zlasti pa iz Ljubljane in iz kamniškega okraja, je bil dopoldne otvorjen prvi godbeni dom v Sloveniji in menda tudi v Jugoslaviji. O lepi kulturni prireditvi, ki je privabila v prijazne Domžale tudi mnogo ljubljancev, poročamo podrobno že današnji »Ponedeljek«. Omeniti hočemo samo, kako je sploh prišlo do zgraditve godbenega doma.

V Sloveniji je nedvomno najstarejša godba na pihala domžalska. Ustanovil jo je leta 1885 takratni domžalski učitelj Franc Pfeifer, ki je bil obenem tudi njen prvi kapelnik. Godba je vedno lepše napredovala in kmalu je uživala sloves ene najboljših godb na pihala v Sloveniji.

To je bilo pred svetovno vojno. Med vojno je moralo društvo svoje delovanje seveda prekiniti, po prevratu pa se je pričelo tudi pri domžalski godbi zopet novo življenje. Našli so se ljudje, njim na čelu aglini in neumorni kapelnik Vinko Riedel, ki so godbo obnovili, ji pridobili novih moči ter jo tehnično in glasbeno izpopolnjevali. In ko je ostala l. 1925 godba malone brez krova, odnosno brez primernih prostorov, je dozorela misel zgraditve godbenega doma.

Odbor, ki je sprožil to idejo, je zbral potrebna sredstva za nakup sveta in za zgradbo poslopja samega. Leta 1926 se je pričelo z zidanjem. Odbor je kupil svet od Vinka Müllerja za železniškim tirom za tovarno Melitzer. Prisrkočila mu je na pomoč vsa domžalska javnost, pa tudi okoličani so požrtvovalno sodelovali. Premoženjski posestniki so vozili material, člani so pa opravljali »kuluk« na stavbišču. Dne 12. septembra istega leta je bila vzidana spominska plošča in kmalu so pričeli s kopanjem temeljev ter z gradnjo stavbe same. Morda bi stavba še danes ne bi bila pod streho, da se niso Domžalci odločno zavzeli za stvar. Stroški so namreč znatno preokračili proračun, podjetja so zahtevala takojšnja plačila. V tel stiski so člani podpisovali menice in garantirali s svojimi imetji, da se je moglo delo nadaljevati. Pa tudi to ne bi zadostovalo, da ni priskočil na pomoč sam kapelnik Riedel, ki je bil med tem odpotoval v Ameriko in tamkaj zainteresiral za stavbo številne domžalske rojake. Američani so zbrali lepo vsoto in tako se je posrečilo ponosni dom, ki je Domžalcem in Sloveniji v čast in ponos, dograditi. Vrlim Domžalcem gre res vse priznanje in želimo jim, da bi njihov godbeni dom lepo uspeval in da bi važno kulturno delo med ljudstvom uspešno nadaljevali.

Srbski kmetje v št. Jurju ob južni železnici

V četrtak, 1. t. m. so dospeli kmetje iz Južne Srbije za ljubljanskim brzovlakom na Grobelno. Iz Ljubljane sta jih spremljala oblastni kmetijski referent g. kmetijski svetnik Trampuž in živilovinski referent inž. Elisel. Na kolodvoru so jih pričakali mariborski oblastni kmetijski referent g. kmetijski svetnik inž. Zidanšek, ravnatelj kmetijske šole inž. Petkovšek, celjski okrajni živilovinski referent inž. Oblak, zastopniki trga in okolice št. Jurja ter načelstvo št. jurske živilovinske zadruge. Grobelni otroci so jim mahali z zastavicami in jih pozdravljali: »Živeli bratje, živeli Staroslovenci!«

Na dveh dolgih, okrašenih vozovih — spremljani od šentjurskih kmetov in tržarjev v kolesjih — so se gostje odpravili v št. Jurja. Tam so si ogledali prostore in naprave zadruge za izvoz jalc, zalogo kmetijskih strojev g. Smole in mlekarne g. Ferleza. Odtod so se odpravili k posestniku Zdojšku-Anderburskemu, ki ima v oskrbi državne žrebe in vzorno svinjerejo. Čudili so se, kakim svinjam, zlasti ko se jim je da to niso od nikoder importirane

svinje, ampak da so domače, izbojštane s skrbno relo in izbiro. G. Zdojšek jih je povabil v svojo gostoljubno hišo na okusno pripravljeno priprazek. Zelo jim je ugajal lep cvetlični vrt, ki ravnokar žari v svetlo rdečih plamenicah. Nato so se peljali mimo impozantnega poslopja osnovne šole k posestniku Urlepu, priznanemu bikorejcu, ki ima tudi vzorno svinjerejo. Tam so predali na trati ob hiši, a le prehitro so se morali posloviti od prijazne, gostoljubne domačije. Odpravili so se na kmetijsko šolo, kjer so si ogledali šolsko, vzorno urejeno gospodarstvo. Tam je bil nim na čast prirejen večer in šolska obednica je nudila pestro sliko gostov, pomešanih med domačini.

Med večerjo je ravnatelj zavoda strogovoril o cilju in pomenu zavoda, s kmetijskim svetnik inž. Zidanšek o uspehih zavoda in o delovanju kmetijskih, zlasti živilovinskih organizacij v okolici. G. Mastnak je napil gostom v imenu št. Jurjeva, E. Drolenik pa je v imenu celega zavoda pozdravil južne brate in jim želel mnogo uspehov pri povzdigi kmetijstva in prosvete sploh v južnih krajih. Golenci zavoda so gostom na čast zapeli par lepih slovenskih pesmi. Naslednji dan jutraj so se goste na okrašenih vozovih peljali nazaj na Grobelno in od tam z vlakom v Maribor.

POTENJE ROK, NOG itd.

zanesljivo odstrani »SUDOR«-masti lekarne »Pri orlu«, Celje.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Ponedeljek, 5. avgusta 1929; katoličani: Marija; pravoslavni: 25. julija, Trojica.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Harold ima smolo.

Kino Ideal: Gospodična šofer.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Piccoli, Dunajska cesta, Bakarčič, Sv. Jakoba trg.

— ASK Primorje. Lahkoatlet. v četrtak se vrši ob 17 uri na Dunajski cesti sesanek vseh lahkoatletov v svrhu dogovora glede treningov in nastopov v Ptuj in Zagreb ter specialnega treninga za atlete ki pridejo v pošto za balkansko olimpiado, ki se bo vršila 23.—29. septembra v Atenah. — Načelnik.

Sokol

— »Sokol«, mesečno izhajajoči sokolski list, ki izhaja kot neodvisna kritična revija konzorcija na Taboru, prinaša v zadnji številki julij-avgust spominske članke po br. dr. Greg. Žerjavu, po ponesrecenem br. Matetu. Največ zanimanja bo vzbudila kritična razprava br. N. S. o prostih valjah za Beograd in o opasnih posledicah takih valj za naše Sokolstvo. Poročila iz žup in društev vsebujejo mnogo stvarnih kritičnih pripomb. — List se čita mnogo, budi spešile in daje pobudo za razmotrivanja in presojo sokolskih vprašanj z različnih vidikov, kar znači napredek in bistrenje duhov. Uprava lista pripominja, da prihodnjo številko odpošlje samo redno plačujočim naročnikom, je to znamenje, da preha list na zanesljiva in trdna tla po redakcijski in gospodarski strani.

33 dedičev carja Nikolaja II.

Ameriški odvetnik Coler je objavil v nekem ameriškem listu imena 33 ruskih velikih knezov in velikih kneginj, ki se obračajo na javnost s prošnjo, naj jim sporoči, če ve kaj o privatnem premoženju bivšega carja Nikolaja II. v inozemstvu. Informacije o imetju zadnjega ruskega carja je treba pošiljati »domu Romanovih«. Car Nikolaj je imel v inozemstvu ogromno premoženje. Del njegovega premoženja tvori tudi poslednje ruskega poslanstva v Washingtonu, ki je bilo baje zgrajeno na carjeve stroške. Poleg tega zahtevajo carjevi dediči en milijon dolarjev, ki ga je naložil bivši ruski poslanik v Washingtonu Bahmetjev v National City Bank. Po vestih iz Washingtona je mnogo carjevega premoženja tudi v banki Guaranty Trust Company. S carjevimi osebnimi premoženjem so baje pred vojno kupili ameriške železniške delnice, katerih vrednost znaša zdaj nad 100 milijonov dolarjev. Skupno premoženje zadnjega ruskega carja se ceni na 1.500.000.000 dolarjev in to ogromno bogastvo hoče spraviti v žep 33 ruskih velikih knezov in velikih kneginj.

Knez Sergej Romanov je že nastopil z zahtevo, naj mu ameriška sodišča poverijo upravo carjevega premoženja, dokler dedičem ne bodo priznane njihove pravice. Med visokim ruskim plemstvom, ki se poteguje za carjeve milijone, je tudi znana Anastazija Čajkovska, ki se izdaja za veliko kneginjo Anastazijo Nikolajevno. Ta zahteva potomo advokata Follousa, naj izroče vse carjevo premoženje nji kot edini še živeči carjevi hčerki. S tem je tudi povedano, zakaj sta se Čajkovska in velika kneginja Ksenija Georgijevna sprli. Carjevo premoženje pa zahtevata tudi pooblaščenec sovjetske vlade odvetnik Reht, ki je izročil ameriškim sodiščem spomenico, v kateri dokazuje, da je treba smatrati vse premoženje bivšega carja v inozemstvu za rusko državno imetje, katero je treba izročiti zastopniku sovjetske vlade.

Sovjetska.

Stalin je baje precej omejen. Rikov pa velik prijatelj dobre kapljice.

— Trocki, — je dejal nekoč prijatelj bivšemu boljševičem prvak, — ko umreš, storimo s teboj, kakor z Leninom. Balzamirali te bomo, a tvoje možgane spravimo v spirit. To si pošteno zaslužil.

— Nikar ne storite tega, — je odgovoril Trocki. — V Rusiji je treba vse porabiti. Mogoče dajte Stalinu, spirit pa Rikovu. Obama bo to dobrodošlo.

August Blanche:

Na valovih strasti

Roman

— Pripravljen? Na kaj? — je vprašala Colletta in prestrašeno pogledala moža z rdečo masko.

— Se je čas in lahko se vrneš, — je dejal neznanec.

— Nočem se vrniti, — je odgovoril Felix svečano in resno.

— Pred seboj imaš čas in smrt, — je nadaljeval mož z rdečo masko. — Za teboj je suženjstvo in življenje. Poideš naprej ali se vrneš nazaj?

— Naprej pojdem, — je odgovoril Felix svečano in resno.

— Ostani, o, ostani! — mu je zašepetala prestrašena Colletta in se oklenila njegove roke.

— Pojdi torej! — je dejal mož z rdečo masko in zavezal Felixu oči z rdečim trakom.

— Če me imaš rad, Felix, ne hodi! — je prosila nesrečna Colletta.

— Kar potolaži se, — je odgovoril Felix. — Takoj se vrnem, le nikar me ne muči.

— A Armand te je prosil, dragi Felix...

— Sem svoboden in neodvisen državljani, Colletta! — je vzkliknil Felix ponosno.

Iztrgal se je Colletti iz rok in odšel za možem z rdečo masko, ki se na Colletto še ozrl ni.

Colletta je ostala sama. Vsa obupana in nesrečna je sklepala roke.

Felix je sledil možu z rdečo masko po stopnicah in oba sta molčala. Slednjič je Felix zaslišal, kako so zaškrinjala težka železna vrata.

Sledil je svojemu vodniku, ki ga je vodil nekaj korakov po ravnih tleh.

— Stoj tu in ne dotikaj se traku, — je dejal mož z rdečo masko in izpustil Felixovo roko. — Če le prestopiš ali če se dotakneš s prtom rdečega traku na očeh, si zapisan smrti.

Felix je stal nepremično. Grobna tišina je zavladala okrog njega.

Slednjič je zaslišal štiri močne udarce, kakor da razbija kovač po nakovalu.

Potem se je začul močan bas, ki je zaklical:

— Kruh ali smrt! Kruh ali smrt! Kruh ali smrt!

In ta klic so ponavljali močni bas ob straneh.

Potem so se začeli še štirje udarci katerim je sledila grobna tišina.

— Prosiš, tvoje ime? — je vprašal glas, ki je bil zaklical geslo »kruh ali smrt«.

— Felix Lambert, — je odgovoril Collettin ljubček.

— Rojen?

— V Lyonu.

— Starost?

— 21 let.

— Poklic?

— Krojač, — je odgovoril Felix v zadregi.

— Poklic tvojega očeta?

— Krojač, — je odgovoril Felix brez zadrege, ker ni bil sam kriv, da je imel krojača za očeta.

— Je tvoj oče bogat ali siromašen?

— Moj oče ima veliko delavnico, mnogo delavcev in hišo, v kateri stanujemo.

— Je svoje imetje podedoval ali pridobil?

— Moj oče je bil siromak, ko je začel.

— Dobro! Tvoj oče je torej pravi državljani.

— Je tvoja mati še živa? — je nadaljeval bas.

— Da.

— Ali tudi ona ni imela premoženja, ko se je omožila?

— Ne.

— Dobro. Torej je tvoja mati poštena državljanka.

In znova je bilo nekaj časa vse tiho. Felix se je čutil srečnega, da so bili njegovi odgovori na vprašanja zadovoljni.

— Ljubiš svojo domovino?

— Da, umreti hočem za svojo domovino! — je vzkliknil Felix navdušeno.

— Kakšen se ti zdi položaj tvoje domovine? — je nadaljeval glas.

— Nesrečen in vsega obžalovanja vreden, — je odgovoril Felix brez oklevanja.

— Dobro. Kakšna je po tvojem mnenju niena vlada?

— Grozna, neznosna, — je odgovoril Felix.

— Dobro! Ali so ti znane mnoge napake in krivice, ki jih je storila vlada v teh sedemdesetih letih?

— Da, vse mi je znano.

— Ali misliš, da bo kraljestvo rešilo Francijo?

— Ne, — je odgovoril Felix.

— In misliš, da je republika edina rešitev?

— Da.

— Dobro! Si pripravljen preleteti kri za republiko?

— Življenje in kri dam za njo! — je odgovoril Felix in se potkal na nrsu.

— In slepo odrediti svojo voljo in silo onim, ki se bodo borili za pravično stvar?

— Da! — je odgovoril Felix brez najmanjšega oklevanja.

— Društvo »Krvavordeči prapor« zastavlja svoja prsa v borbi za novo republiko in tisočere roke naših organizacij se dvigajo in pričakujejo poželja. Hočeš postati ena teh rok?

— Hočem.

— Si pripravljen položiti prisego, ki se zahteva za članstvo tega svetega društva?

— Sem.

— Dobro. Ponavljaj torej sveto pri-

Človeštvu se obeta nov Mesija?

Ameriški zvezdoslovec Mason pravi, da se bodo rodili letos največji geniji, med njimi tudi novi Mesija.

Slavni ameriški zvezdoslovec Mason je objavil nedavno v ameriških listih senzacionalno razpravo o novih nebesnih pojavih. Možno prihaja do neverjetnega zaključka, da se bo te dni rodil nov Mesija. Mason spada med najboljše astronome sveta in njegova znanstvena dela so znana po vsem svetu. Zato ni čuda, da je vzbudila njegova trditve glede novega Mesije splošno zanimanje. Najbolj se zanimajo za Masonov članek o novih nebesnih pojavih angleški in nemški učenjaki.

Ze davno je znano, da lega planetov vpliva na organsko življenje na zemlji. Letos nastane zanimiv in redek nebesni pojav, ki ga spravlja omenjeni ameriški astronom v zvezo z izrednimi pojavi v življenju človeštva. Na nebu se bosta srečala planeta Jupiter in Venera in sicer tako, da se bosta popolnoma zakrivala. Ta pojav so opazovali zvezdoslovci na nebu točno pred 1929 leti, torej v letu Kristusovega rojstva. To je bil baje prvi primer da sta se Jupiter in Venera zakrivala. Baje je bila to znana betlehemska zvezda, kateri sta sledila Jožef in Marija z Jezuskom in ki je privabila tudi tri kralje v Betlehem. Stari Asirci ki so bili dobri zvezdoslovci, so zabe-

ležili ta nebesni pojav kot velik dogodek, ki naj bi prinesel človeštvu važen preokret.

Ameriškega zvezdoslovca pa ni vodilo praznoverje, ko je prišel do zaključka, da je letošnje leto za človeštvo posebno pomembno. On si razlaga ta nebesni pojav kot nekaj naravnega. Znano je, da obstajajo izvestni zakoni, po katerih se spravlja planetarni sistem v zvezo z organskimi izpremembami na zemlji. Mason opozarja človeštvo, naj dobro pazi na teden, ki se je pričel 29. julija. Ta teden bo baje usodnega pomena za nadaljnje življenje človeštva na zemlji. Po Masonovem mnenju bo odločilen za več bodočih stoletij. V tem tednu se bodo rodili na svetu otroci, ki bodo največji geniji. To bo pokolenje genijev, ki bodo prekosili vse dosedanje veleume. Vsi zvezdoslovci sveta priznavajo, da bo ta nebesni pojav vplival na zemljo, njihče, razen Masona, pa ni prišel do zaključka, da se bo rodil letos človeštvu novi Mesija. Seveda je še veliko vprašanje, če se ameriški zvezdoslovec ni zmotil in če ni trditve, da bo letošnje leto izredno bogato na genijih, plod njegove fantazije.

S krampom na verske svetinje

Božji ikei so oodri staro kapelico v Kremlu, kjer je bila shranjena največja verska svetinja. Druge iverske ikone.

V Moskvi so te dni podrti starodavni iverski kapelici, v kateri je bila čudodelna podoba iverske Matere božje, ki velja v Rusiji za največjo svetinjo. Iverska kapelica je stala pri vходу na orvo dvorišče Kremļa. Iverska ikona je veljala dolgo za najlepše delo te vrste in šele moderni strokovnjaki ikonografije se uvrstili nred njo tako zvano vladimirovsko ikono.

Iverska se je nazivala ikona po svojem izvoru. Iver je bil del bivše gruzinske države. Ko se je Gruzija, ki je ohranila pravoslavlje tudi pod tatarskim jarmom, prostovoljno priključila moskovski državi je prinesla posebno deputacija Gruzinov takratnemu carju Alekseju Mihajloviču to ikono, ki je kmalu zaslovela širom Rusije in zato so zgradili nalašč zanje ob vходу v Kremlj kapelico. Ljudstvo pa je tako častilo iversko ikono, da so jo začeli svečeniki kmalu nositi po moskovskih cerkvah in privatnih hišah, da so ljudje pred njo molili. Dobiti iversko ikono za domačo službo božjo, je veljalo v Rusiji za posebno čast in zato je bilo to veliko reflektantov, da so morali ustanoviti posebno pisarno, kjer so sprejemali

prjave in vodili evidenco. Ker so morali ikono neprestano nositi po mestu, je dala duhovščina napraviti kopijo, kar pa vernega ljudstva ni motilo. Pred kapelico so se zbirale dan za dnem množice vernega ljudstva, ki je pobožno molilo in poljubovalo ikono. Vsako popoldne je bila originalna ikona razstavljena in od vseh strani so romale h kapelici nove množice vernikov.

Iverska ikona je bila zaščitnica Kremļa in Moskve. Pred Napoleonovo okupacijo Moskve so jo svečano dvignili iz kapelice in spremljala je rusko armado na umiku iz Moskve. Tudi med boljševiško revolucijo ljudstvo ni nehalo častiti iverske ikone. Pod stenami sedeža sovjetske vlade so se neprestano zbirale množice vernega ljudstva. Mnogi so prihajali tudi iz daljnih krajev in zanimivo je bilo gledati, kako romajo pobožni Rusi k dvema svetinjama. Na istem trgu se je namreč pojavila kapelica boljševiške Rusije. Leninov mavzolej in pobožni ruski mužik so posejali obe kapelici. Toda romanje k iverski Materi božji je bodlo v očeh oficijelne brezbožnike. Na zadnji strani kapelice se je pojavil nekaj dne

ogromen napis: Vera je opij za li stvo.

Toda napis očividno ni zadostoval. Neke noči so boljševiški prvaki poklicali delavce, ki so kapelico podrti in zjutraj se je Moskva prebudila brez največje verske svetinje. Nedvomno je igral pri tem odločilno vlogo protiverski motiv. Z Rdečega trga so boljševiki odstranili star kulturni spomenik, vprašanje pa je, če so s tem ubili v ljudstvu vero. To je samo ena nešteta epizoda protiverskega boja v Rusiji, ki spominja na prve korake sovjetske vlade proti pravoslavni cerkvi, ko so začeli pobirati po cerkvah dragocenosti in ko niti monštrancam niso priznawali.

NOGAVICE Z ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Ford bo zaprt

Forda hočejo vaktiti za šest mesecev v kajbico. Ker je pa bogat, bo najbrž plačal denarno globo in mu ne bo treba sedeti. Avtomobilski magnat je namreč izstavil nekemu J. Quinlanu v Atlantic City ček na dva centa, kar znaša v naši valuti približno 90 para in s tem je zagrešil kaznivo dejanje. Morda je šlo za vozni listek v tramvaju in ker Ford ni imel drobiža, je izstavil ček. Bil je dolžan 2 centa in dolg je poravnal na nezakonit način s tem, da je izstavil ček za neznamenit znesek, kar je po ameriških zakonih prepovedano. Ameriški zakon namreč določa, da se ček izpod dolarja ne sme izstaviti.

Amerika se smeje Fordovemu čeku na dva centa, listi pa opozarjajo na nesmiselnost dotičnega zakona. Vendar pa Fordu ne bo nič pomagalo in moral se bo zagovarjati pred sodiščem. Zakon je zakon in tudi v Ameriki ne poznajo z njim šale. Za take prestopke določa zakon šest mesecev ječe ali primerno denarno globo.

— Pri boleznih srca in poapnenju žil nagnjenosti h krvavitvam in napadnih kapljah zasigura naravna Franz Josefova grenčica lahko izpraznenje črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih cevov so izkazala, da službi »Franz Josefova« voda posebno dobro starejšim ljudem. Dobl se v vseh lekarnah drogerijah in specializiranih trgovinah.

> Mali oglasi <

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znaklo! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. — Najmanjši oglos Din 5—

Prostovoljna javna dražba

bode dne 7. avgusta ob 3. uri popoldne, Ahacleva cesta št. 5, pohištva, postelje, omare, nočne in za obleko, kredence, šivalni stroji, omara, ki je posebno pripravna za trafikanta z roletam, kupci se vabijo. 1618

Opremljeno sobo

veliko, solnčno, z uporabo kopalnice, s posebnim vvhodom v tretjem nadstropju, oddam Pismene posuđe na upravo »Slov. Naroda« pod »Bleisweissova cesta«. 1596

Mizar, omočnik

za stavbeno mizarstvo sprejemam takol. Ivan Bitenc, splošno mizarstvo, Poljanska c. 69. 1631

Sobo s štedilnikom

takol oddam stranki brez otrok. Naslov v upravnistvu »Slov. Naroda«. 1620

Preklic

Obžalujem, kar sem govoril žaljivega čez Lovrenca Rupar in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. 1627 FRANC SURK.

NAJBOLJŠE TAMBURICE

Parkasvega in stremška sistema izdelane in razpoložljive ob istem.

stara hrv. tvornica tamburic

Stjepan M. Gilg

Sisak 610

Kačičeva ulica 174 (Hrvatska)

Cenovnik tamburic pošljem na zahtevo, zastavljeno, dva platna kolainama

GRITZNER, ADLER in KAYSER

svilni stro ter kolasa so najboljša v materialu. Lepe opreme, ugodni plačini pogoj. Istotam švicarski pletilni stro „DUBIED“ edino pri

Josip Petelinc, Ljubljana

ob vodji, poleg Prešernovega spomenika, telef. 41

Služkinjo za vse

sprejemam takol. Prednost imajo one z gospodinsko šolo. Naslov v upravl. »Slov. Naroda«. 1605

najboljšim uspehom

se sad 23 let uporabljajo Laruelle kapelice za zdravljenje spolnih bolezni (triper, belo kapanje). V vsaki lekarni poščica Din 25 — Sestojijo pošlje lekarna Blum Subotica 20-1

Jedilno mizo

in štiri stole, vse dobro ohranjeno, prodam Kje. pove uprava »Slov. Naroda«. 1595

Damsko kolo

dobro ohranjeno, kupim. Pismene ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Kolo«. 1630

Ojasknega vajenca

sprejme s 1. septembrom Otos Janko Židovska ul. št. 1 1626

Prazno sobo

s posebnim vvhodom izjem za november. Pismene ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »november«. 1607

Stanovanje

2 sob. kuhinje, kopalnice in priključni izjem za mesec november. Pismene ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »1. november«. 1597

Znanja želi

22 let star fant, privatni uradnik, z majhnim premoženjem, z gospodinsko od 21—25 let, ki se razume v gospodinjstvo in ima nekaj premoženja. Pismene ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Znanja želi«. 1606

L. Mikuš

LJUBLJANA Mestn. 19 15

priporoča svojo zalogo dežnikov in solčnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo — točno in solidno —

Inventurna prodaja

od 4. do 17. avgusta

Da očistimo poletno zalogo nudimo blago po

nedosegljivih cenah.

Damsko perilo:

Kombineza-hlače iz barv. bat. šifona z barv. robom Din 26—
Kombineza-hlače iz svil. batista z filem čipko Din 27—
Kombineza-krilo iz svil. batista z filem čipko Din 24—
Spalna srajca z šir. filem čipko Din 49— in Din 29—

Kopalne potrebščine:

Kop. obleka indanthren . . . Din 69—
Kop. obleka iz vzorč. melanese Din 65—
Kop. plašč od Din 195—
Brisalke trolej večbarne . . Din 22—

Domače halje iz iranc. krepa Din 95—
Pyjame iz iranc. krepa . . Din 115—

Franoski bareti za dame Din 29—

D pulover iz čiste volne z črtami brez rok Din 39—

Bluze imit. sur. svile z dolg. rok. z lak. pasom in pentlo Din 69—

Nogavice za dame ilor Din 19—, 13—, 11—, svilene, Bemberg 28—

Za gospode
Samoveznice čista svila Din 19—
Srajca iz kretona z 2 ovratnikoma . . . Din 58— in Din 50—